

Oponentský posudek bakalářské práce

Student/ka: **Andrea Gabauerová**
Název práce: **Resocializační proces dospělých odsouzených mužů a jejich postupné začleňování do společnosti**
Vedoucí práce: **Mgr. Martin Jelínek**
Oponent: **PhDr. Pavel Pěnkava**

Výběr tématu (vhodnost, aktuálnost):

Velmi kladně hodnotím výběr tématu, neboť se jedná o nepříliš odborně diskutované téma, které není dostatečně popsáno v odborné literatuře. Z těchto důvodů vyžaduje zpracování námětu v oblasti resocializačních procesů, pečlivé studium dostupných materiálů, absolvování odborných praxí a schopnost orientovat se v problematice penitenciární a postpenitenciární péče.

Odborná část:

Téma studentka rozpracovala nejprve do **teoretické části**, která se věnuje popisu resocializace a s ní spojených termínů jako je sociální deviace, sociální normy nebo resocializační proces. U sociální deviace vhodně upozorňuje na dvouvýznamový charakter tohoto termínu, neboť ve společnosti přetrvává převážně dojem, že sociální deviace má apriorně negativní charakter. Sociální deviace má především neutrální povahu, kterou potom můžeme hodnotit buď negativním, nebo pozitivním významem (např. disidenti, kteří upozorňují na nedodržování lidských práv u nedemokratických režimů jsou rovněž nositelé deviantního chování, ale v kladném slova smyslu), podle projevu v chování u daného jedince, nebo skupiny osob. Dále popisuje formy a účel trestu. V této části se zabývá přínosem nového trestního zákoníku, který přináší i rozšíření forem alternativních trestů, jako je například trest domácího vězení. Porovnává alternativní tresty s trestem odnětí svobody což je mimo jiné i téma, které především mezi soudci vzbuzuje velké diskuse a polarizaci celé trestní justice. Studentka svým způsobem polemizuje o kladech a záporech obou dvou přístupů. Shrnuje, že restorativní justice je z mnoha důvodů pro budoucnost trestního řízení vhodnější forma represivního řízení. Jeden z kladů je i efektivnější dopad na resocializační proces, kterému se studentka v průběhu celé práce věnuje.

Třetí část popisuje negativní dopady vězeňského prostředí. Zde bych vyzdvihl kapitolu 3.2, ve které se věnuje fenoménu, který je odborně nazýván prizonizace. Jedná se o proces přizpůsobení se vězeňskému prostředí odsouzeným. V důsledku těchto změn v chování jedince dochází k účelovému jednání, které má negativní vliv na celý resocializační proces. A proto studentka

vhodně pochopila, že je důležité se tomuto jevu věnovat. Čtvrtou kapitolu zaměřuje na přístupy Vězeňské služby ČR k odsouzeným. Zde je na místě zmínit celý program zacházení. Tuto kapitolu zakončuje rozhovorem se speciálním pedagogem, který patří do skupiny specialistů zaměřených na výchovně terapeutické programy.

V **praktické části** se studentka rozhodla využít metody rozhovoru. Rozhovory provádí s odsouzenými, což rovněž hodnotím jako velmi cenné, protože je realizuje ve věznicích. Dále proces resocializace popisuje na kazuistikách a pro rozšíření pohledu na kontinuální sociální práci zařazuje rozhovor se sociálním kurátorem.

Obsahová správnost:

Studentka při vypracování vycházela z dostupných odborných materiálů. Jejich rozsah a výběr je dostačující. Příloha je jedna z mála věcí, která postrádá kontinuitu s hlavní částí bakalářské práce, nicméně je pochopitelné, že má dokreslit argotismy používané ve vězeňském prostředí.

Struktura a vyváženost jednotlivých částí (kapitol) práce:

Studentka ve své práci řadí kapitoly podle přirozené posloupnosti. To znamená, že nejprve vysvětluje pojmosloví a poté se věnuje jednotlivým částem penitenciárního procesu. Resocializační část celého procesu je pak obsažena jak v části uvěznění odsouzeného, tak po jeho výstupu. Zde bych chtěl namítnout, že pokud by studentka zamýšlela při dalším studiu práci rozšířit, tak by bylo vhodné více rozpracovat část věnující se postpenitenciární péči, tzv. postpéči.

Použití odborné literatury, citací, odkazů:

Studentka má svoji práci věcně správně podloženou z odborné literatury. Internetové zdroje vesměs nevyužívala. Je patrné, že s literaturou se seznámila a citace volila správně.

Vlastní přínos studenta:

Práce je velmi ovlivněná vlastní zkušeností z výkonu praxe studentky a je zřejmé, že dokáže na základě svého vlastního názoru popsat důležité oblasti sociálně patologického jevu, kterým je kriminalita a její následné řešení formou resocializace.

Využitelnost BP v praxi:

Práce je v praxi využitelná jako materiál pro začínající sociální pracovníky jak ve věznicích, tak i v organizacích, které se věnují terciální prevenci a resocializačnímu působení na osoby, proti nimž je nebo bylo vedeno trestní řízení.

Závěrečné hodnocení:

Domnívám se, že studentce se povedl splnit záměr a cíl, ve kterém si vytýčila popsat proces resocializace od výkonu trestu až po začlenění do společnosti. Jedná se o čtivý materiál s přehledným členěním kapitol a celkovou srozumitelností odborného tématu.

Formulace doplňujících otázek k ústní obhajobě:

- 1) V čem spatřujete hlavní překážky pro úspěšný resocializační proces?
- 2) Domníváte se, že existuje propojený systém v informování mezi Vězeňskou službou a organizacemi, které zajišťují postpenitenciární péči?

V Praze dne 16. 8. 2010

Vypracoval: Pavel Pěnkava

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

Přiloženou bakalářskou práci hodnotím stupněm: **výtečně (A)**

.....
podpis oponenta